

Registrator
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm
N2015-06917-PUB SKPF

Yttrande över betänkandet "Bostäder att bo kvar i" (SOU 2015:85) av Utredningen om bostäder för äldre. Näringsdepartementets diarienummer N2015/06917/PUB

SKPF har inbjudits till att avge yttrande över rubricerat betänkande och vill framföra följande synpunkter.

Sammanfattning

- SKPF stöder utredningens förslag fullt ut,
- SKPF vill att inflytandefrågor för de över sitt boende och boendemiljö förstärks,
- SKPF vill att tillgänglighet även ska omfattas av organisationer av de äldre ska kunna delta i planeringen av bostadsområden,
- SKPF vill att säkerhetsaspekterna i boendet får en mer framträdande roll,
- SKPF vill ha ett utvecklat bostadstillägg, vars tak för bidragsberättigade bostadskostnader är indexerat. Vi anser också att BTP bör analyseras och utredas, samt att informationen om BTP förbättras,
- SKPF vill att skatterna och bidragen inom boendområdet reformeras så att de underlättar flyttkedjor istället som för nu förhindrar dessa.

Bostaden en social rättighet

SKPF instämmer med utredningen att tillgången till en lämplig bostad är en av de viktigaste hörnstenarna i en social politik för de äldre som en del av den generella välfärden. Vi vill gå längre och hävda att tillgången till en godtagbar bostad för de äldre är en social rättighet. Det innebär att en god och lämplig bostad till ålderspensionärer är en rättighet och inte en förmån. För kommunerna medför detta en skyldighet, som inte kan prioriteras bort.

Tillgänglighet och boendemiljö

Tillgänglighet ska inte bara gälla de äldres boende. Tillgänglighet ska vara ledordet vid all planering av bostadsområden. SKPF vill utvidga förslaget om byggemaskaper till att gälla möjligheter för de äldre att få inflytande över hela planeringen av bostadsområden. Organisationer av de äldre ska kunna delta i diskussionerna om den fysiska utformningen av bostadsområden. Det kan gälla sådant som hur postservice och sophantering är utformad, hur tillgängligheten är för personer med rörelsenedsättningar – att det går att

förflytta sig i området med rullstol, hur belysningen är anordnad i området, hur snöröjning och annan service fungerar – inte minst kollektivtrafiken – m.fl. faktorer.

Säkerhetsaspekter

SKPF saknar säkerhetsaspekter för boende för äldre. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har i flera olika sammanhang betonat bristen på säkerhet i de äldres bostäder och riskerna för bristande brandsäkerhet. Även begränsning av fallolyckor måste prioriteras. Fallolyckor är en av de mest förekommande olyckor i äldres hem, som inte bara är mycket kostsam för samhället utan också innebär ett stort lidande för många människor. Säkerhetsaspekter bör ingå i all tillgänglighetsarbete. Vi kräver att säkerhetsaspekter på boende alltid ska vara närvarande vid all planering av de äldres boende.

Bostadstillägg för pensionärer (BTP)

Utredningen föreslår ett förstärkt BTP genom att taket för bidragsberättigad bostadskostnad höjs. SKPF ser med tillfredsställelse att det finns en samsyn mellan utredningen och pensionärsorganisationerna om behovet att höja taket för bidragsberättigad bostadskostnad.

Vi förordar också att taket för bidragsberättigad bostadskostnad värdesäkras genom indexering. Dagens ryckiga fastställande av taket medför onödiga ekonomiska svängningar för pensionärer med de lägsta pensionerna, som är en av de grupper som är mest känslig för ekonomiska störningar. Lämpligt index kan vara Statistiska Centralbyråns statistik över månadshyror per tvårumslägenhet i nybyggda hus (hyresrätt) i kr per år.

BTP är en krånglig bidragsform i ett ännu större komplicerat system, där bidraget kan bli större än själva kostnaden trots att bidraget är utformat som ett procentuellt bidrag till kostnaden. Vi anser att det krävs en bättre analys av själva bidraget och förordar en förutsättningslös utredning om bidragets konstruktion och plats inom pensionssystemet.

Det är väl känt genom olika utredningar att en stor del av de bidragsberättigade pensionärerna inte ansöker om BTP. Det finns flera motiv bakom detta, varav okunskapen om själva bidraget och vilka som kan få det är en stor anledning. För att bättre nå dessa bidragsberättigade pensionärer och få bidraget mer träffsäkert förordar vi att information om BTP ges vid ansökan om pension och att pensionärer kan vid ansökan om pension lämna översiktliga uppgifter om sitt boende. Detta ger Pensionsmyndigheten möjlighet att följa upp de pensionärer, som inte ansöker om BTP fastän de kan vara berättigade till det.

Stimulera flyttkedjor

Både i kommittédirektiven och i själva betänkandet betonas att många äldre bor i bostäder, som inte är anpassade för dem. Oftast är det bostäder, som inte är tillgängliganpassade, eller äldre bostäder, som är för stora eller för tunga i drift. Dagens skatte- och bidragssystem stimulerar inte till flyttning från icke-

ändamålsenliga bostäder till lämpliga bostäder mer anpassade till äldre. Den aktuella svåra bostadssituationen i så gott som hela Sverige kan inte byggas bort de närmaste åren. Däremot finns det stora möjligheter att bättre utnyttja dagens bostadsbestånd enligt Boverket om det skapas incitament till att flytta till effektivare bostäder mer anpassade till olika hushålls behov. En förändring av skatte- och bidragskonstruktionerna på bostadsmarknaden krävs för att få igång flyttkedjor, som ger önskade resultat. SKPF beklagar att inte skattefrågor ingick i utredningsuppdraget.

SKPF – SVENSKA KOMMUNALPENSIONÄRERNAS FÖRBUND

Berit Bölander
Förbundsordförande